

Vzpomínáme na zemřelé bohoslužba s dětmi

J 6,37–40, příp. jiné vhodné evangelium

Ježíš řekl zástupům: „Každý, koho mi Otec dává, přijde ke mně, a kdo ke mně přijde, toho jistě neodmítnu, protože jsem sestoupil z nebe, ne abych konal svou vůli, ale vůli toho, který mě poslal. A to je vůle toho, který mě poslal: abych neztratil nikoho z těch, které mi dal, ale vzkřísil je v poslední den. Neboť to je vůle mého Otce: aby každý, kdo vidí Syna a věří v něho, měl život věčný. A já ho vzkřísím v poslední den.“

Ujištění

Radujeme se z toho, že podobně jako podzimní list nepadá do prázdnoty a do nicoty, ale na pevnou zem, dopadli naši zemřelí do Boží náruče, kde jim svítí světlo věčného života, kde odpočívají v pokoji a kde s námi mohou dál tvořit jedno společenství.

Do hnědého kruhového šátku zabalíme barevné podzimní listí tak, že listí na šátek položíme a okraje šátku přiložíme k sobě a držíme v ruce jako sáček. Listí nesmí být vidět.

Postup

Pozveme děti dopředu, přivítáme je a ukážeme jim hnědý šátek s listím.

Držíme jej v ruce a chodíme od jednoho dítěte ke druhému, aby si každé mohlo na šátek sáhnout, prohmátat si jeho obsah, poslouchat, co v něm šustí a hádat, co to asi může být. Pokud děti poznaly, co v šátku je, mohou nám to zašeptat.

Podíváme se, co je uvnitř, a opět jdeme od jednoho dítěte ke druhému, aby si mohlo do šátku sáhnout a jeden list si vytáhnout. Šátek pak rozprostřeme na zem před oltář, nejlépe tak, aby se děti mohly postavit kolem něj, a listí, které zbylo, urovnáme po jeho obvodu do tvaru věnce.

Vyzveme děti, aby svůj list uchopily úplně za konec stonku mezi dva prsty, podobně jako list visel na stromě. Dáme dětem čas, aby si list prohlédly, ukázaly mezi sebou, příp. řekly nahlas, co potřebují. Pak si list prohlížíme společně:

- Prstem druhé ruky mohou děti obkreslit jeho okraj a jeho žilky.
- Poměříme velikost listu s dlaní a upozorníme děti na to, že máme podobné „žilky“ také na nich.
- Děti mohou jmenovat barvy, jaké na listu jsou a hledat je na sobě a na svém oblečení, např. List je červený. Já mám červenou bundu.

Ukážeme dětem svůj list, postavíme se k hnědému šátku a vyprávíme:

List, který držím v ruce, byl ještě před několika týdny svěží, zelený a rostl úplně na vrcholu stromu. S většími dětmi můžeme pojmenovat i druh stromu, ze kterého list pochází. Pevně se držel své větve, i když začaly padat veliké kapky deště nebo začal foukat vítr. Uchopíme list za konec stopky a napodobujeme, jak se chvěje. List se nebál, protože se pevně držel své větve. Věděl své. Na jaře totiž vyrostl z úplně malého poupěte, nejdřív byl malý, pak větší, a pak už dost velký na to, aby mohl společně s dalšími listy chytat světlo slunce, dávat stín a ukrývat broučky, ptáky a jejich hnízda. Byl šťastný a bylo mu krásně na světě, ale pak začalo světla ubývat. List cítil, že slábne a že přijde den, kdy se na stromě už neudrží a bude muset spadnout tam do toho neznámého prostoru pod ním. Říkal si: „Je tam pode mnou vůbec něco? Co se mnou bude?“ „Ne, ještě nechci,“ říkal a držel se ze všech sil, i když listí kolem něj den ode dne ubývalo. Pak jednou ráno zafoukal vítr ještě silněji a list se pustil. Ještě se několikrát zatočil kolem stromu, na kterém vyrostl a ke kterému patřil, a pak už jen padal a padal, níž a níž.

Pustíme svůj list na hnědý šátek a necháme jej ležet. Děti se mohou shromáždit kolem hnědého šátku a podobným způsobem jeden po druhém na něj také své listy pustit. **Vidíte, list nespadol do prázdnoty. Spadl na pevnou a sluncem prohřátou zem, která jej zachytila a ukryla v sobě jako ve své náruči. Tam ležel, když jsem ho našel a donesl k vám.**

Obrátíme se k dospělým.

V přírodě to tak je. Nic, ani ten nejobyčejnější list, nespadne do prázdnoty a do nicoty a nic se jen tak beze smyslu neztratí. S takovou zkušeností dnes vzpomínáme na všechny naše věrné zemřelé, na všechny naše blízké, kteří už se „pustili svého rodného stromu“. A nejen to. Vzpomínáme na ně s vírou, že dopadli do pevné Boží náruče, kde jim svítí světlo věčného života, kde odpočívají v pokoji a kde s námi dál mohou tvořit jedno společenství.

Po kázání nebo při jiné vhodné části bohoslužby rozdáme dětem do rukou rozsvícené čajové svíce. Jeden po druhém je mohou pokládat na své listy, a pokud to dokážou, mohou hlasitě vyslovit jméno člověka, na kterého dnes vzpomínají.